

KINO-SAVEZ HRVATSKE

R E F E R A T

o dosadašnjem radu i narednim zadacima Kino-saveza
Hrvatske

R E F E R A T

o dosadašnjem radu i narednim zadacima Kino-saveza
Hrvatske

Podnoseći referat I.redovnoj Skupštini Kino-saveza Hrvatske, osjećam obavezu da ukratko prikažem put do ove I. samostalne Skupštine.

Kino-savez Hrvatske djeluje kao samostalna organizacija tek nešto više od godinu dana, tačnije, od 23.srpnja 1963. godine, kada je na Plenumu Foto-kino saveza Hrvatske donesena odluka da se ove dvije organizacije odvoje i formiraju u samostalne saveze. Međutim, djelatnost kino-amatera u Hrvatskoj je znatno starijeg datuma. Da spomenemo samo to da su kino-amateri u Hrvatskoj snimili prvi amaterski film već 1928. godine i tada osnovali svoju kino-sekciju, da su 1931. imali prvi međunarodni nastup, ili da su 1932. godine učestvovali na festivalu UNICA-e gdje su osvojili i nagradu, onda je sasvim jasno da kino-amaterizam u Hrvatskoj ima svoju veliku i bogatu predratnu tradiciju, koja ima svoj logičan slijed u oslobođenoj domovini.

Kino-amateri Hrvatske organizirani su, poslije oslobođenja, u kino-klubove ili foto-kino klubove kao osnovne čelije, a na nivou Republike i Federacije u Foto-kino savez. Tako organizirani razvijali su aktivnost u svojim sredinama uglavnom u tri karakteristična pravca;

- prvo: kino-amateri pasionirani ljubitelji filma kao umjetničkog oblika izražavanja, koji izraz su i sami njegovali i razvijali;

- drugo: kino-amateri prijatelji filma i filmske umjetnosti, poznavaoци tehnike snimanja, koji su u okviru klubova nalazili i stvarali društvenu-klubsku atmosferu, drugarski kutak u kome je bilo i jeste ugodno provoditi časove slobodna vremena, razgovarajući o

filmu, filmskoj tehnici i snimajući kratke crtice iz života porodice, ličnog života i života prijatelja (porodični filmski albumi), ispunjavajući na taj način dio svoga slobodnoga vremena i udovoljavajući svojim unutarnjim potrebama;

- treće: kino-amateri, koji su uz hobi u filmu vidjeli i suvremeni tehnički izraz, mogućnost novog i nezamjenjivog načina bi-lježenja svega onoga što se kao značajnije zbiva: bilo u njihovoj okolini, u njihovoj profesiji (naročito liječnici i drugi viši stručnjaci) bilo u krugu naučne djelatnosti, bilo u određenim društvenim sredinama. U ovu grupu spadaju i oni kino-amateri koji su upravo kroz rad u kino-klubu stjecali potrebna tehnička znanja i vještinu za profesionalnu orijentaciju. Poznata je činjenica da je naša profesionalna kinematografija i filmska produkcija svoje prve i najbolje kadrove dobila iz redova kino-amatera. To isto ponavlja se i danas kada je riječ o stručnim kadrovima naše televizije.

Dakle, ova tri pravca djelovanja amaterskih organizacija našega područja bila su osnovna karakteristika kino-amaterskih organizacija. Ta djelatnost nije išla dovoljno u širinu, bila je prilično skučena: kadrovski, tehnički, materijalno i po svom radijusu okupljanja članova. Baviti se kino-amaterizmom u smislu snimanja filmova značilo je i znači raspolagati s određenim pa i ne tako malim materijalnim sredstvima.

Iako naše društvo nije moglo odvajati veća sredstva za stvaranje jače tehničke baze kino-amaterizma, a lična odvajanja entuzijasta nisu mogla biti dovoljna, ipak se djelatnost kino-amatera uporno i permanentno razvijala. Naravno, uz velika samoodricanja i ulaganje ogromnih napora, pa i materijalnih sredstava što su ulagali entuzijasti. Ti naponi su konačno dali lijepe rezultate. Da je to zaista tako o tome nam govori veliki broj kino-klubova sa brojnim članstvom i veliki broj snimljenih filmova koji su dobili brojna priznanja u susretima, revijama, festivalima republičkog, saveznog i međunarodnog značaja.

Godinama su u Hrvatskoj djelovala samo tri stalna samostalna kino-kluba: Kino-klub Zagreb, Kino-klub Split i Kino-klub Rijeka, a uz njih bi se povremeno javio po koji kino-klub ili kino-sekcija u okviru foto-kino-kluba, i to uglavnom u gradovima. Posljednjih 5-6 godina, posebnim naporom članova spomenutih kino-klubova, a naročito izvanrednom aktivnošću članova Kino-kluba Zagreb, koji je organizirao brojne tečajeve i seminare za članove kino-klubova i za buduće voditelje kino-klubova, došlo je do znatnog povećanja broja članova i broja klubova. Taj napredak je naročito ubrzan od momenta kada su ovu djelatnost prihvatili prosvjetni radnici i kada je stvoreno jezgro kino-amaterizma i filmske kulture u Pionirskom gradu. Rezultat djelovanja tog jezgra, uz punu podršku Kino-kluba Zagreb i članova Republičkog pododbora za film, došlo je do osnivanja nekoliko desetina kino-klubova na osnovnim školama u Zagrebu i u unutrašnjosti. Aktivna djelatnost novoosnovanih kino-klubova omogućila je da smo 1961. godine mogli organizirati I. susret pionira kino-amatera. Rezultati već tog prvog susreta bili su izvanredno zadovoljavajući.

Većim uvozom tehnike: kamera, projektora, montažnih stolova, filmske trake i relativno povoljne cijene, te veće razumijevanje brojnih institucija, koje su nam pružile moralnu i financijsku pomoć, mi smo imali početkom 1963. godine preko 20 samostalnih kino-klubova i više stotina aktivnih kino-amatera koji su snimili lijep broj filmova. Nastala je i nova društvena atmosfera u klubovima i oko klubova:

- povećana kadrovska, stručna i tehnička baza (veći broj kinoamatera završio je seminare i tečajeve, jedan broj nastavnika osposobljen je za voditelje kino-klubova, nabavljena su brojna tehnička sredstva i osigurane prostorije za nesmetan rad amaterskih klubova unutar škola ili u okviru društvenih prostorija domova kulture),

- širi društveni interes i društveni utjecaj (kino-klubovi nisu više zatvoreni u se i ne rješavaju samo unutarnju klubsku problematiku, već se sve više povezuju s brojnim društvenim institucijama, okupljaju veći broj ljubitelja filma i onih omladinaca koji se ne bave snimanjem filmova, a osim toga u ovakvoj vezi kino-klubova s drugim društvenim institucijama veći je utjecaj društva na djelatnost kino-klubova),

- veći interes škole i omladine za rad u kino-klubovima i da saznaju šta više o filmu uopće,

- veća mogućnost stimuliranja klubova (prilikom susreta pionira kinoamatera koji se održavaju svake godine, organizatori, do-
duše uz veće napore, uspijevaju da osiguraju nagrade u obliku materijal-
no tehničkih sredstava čime se s jedne strane stimulira rad klubova,
a na drugoj strani u isto vrijeme proširuje se i tehnička baza klu-
bova).

Zahvaljujući svemu ovome mi smo se našli u situaciji da organizacioni okviri Foto-kino saveza nisu više odgovarali našim potrebama i mogućnostima, već smo ih morali mijenjati. To nas je ponukalo da se reorganiziramo u samostalni savez kino-amatera.

U proteklom periodu postojanja samostalnog saveza proširilo se i područje naše djelatnosti. Mi smo morali ići na veću orijentaciju u širenju tehničke i stručno-kadrovske baze naše djelatnosti. Činjenica, da mi danas imamo u Hrvatskoj 57 kino-klubova sa cca 2.500 aktivnih članova obavezuje nas da za rad tih klubova osiguramo dovoljan broj stručno-sposobnih vodičelja. Moramo biti svjesni da je tehnička baza kino-amaterizma znatno proširena, jer je na primjer samo u roku od nepune dvije godine (u 1963. i 1964.) prodano u Hrvatskoj cca 2.500 kamera 8 mm, i preko 600 kino-projektora, 40 montažnih stolova i 18.790 rola 2 x 8 mm filmova, što govori o velikom području interesa za stvaranje filma.

Ta tehnička osnova danas predstavlja ogromno bogatstvo u uspoređenju s ranijim periodom.

Međutim, naš interes ne može biti usmjeren samo na rad kino-amatera koji žele "producirati" filmove. Mi moramo voditi računa o prijateljima filma i njihovim klubovima, kroz koje se širi opća filmska kultura i kultura uopće. Na tom planu bit će od velikog interesa, da naša organizacija vodi brigu o izdavačkoj djelatnosti o filmu, da bismo ljubiteljima filma mogli pružiti što potpuniju informaciju o filmskom stvaralaštvu, o umjetničkom filmu i o filmu kao umjetničkom fenomenu našeg stoljeća, o velikanima filma i da što više nauče o vrijednostima u filmu. Kino savez mora usmjeriti svoju aktivnost i na djelatnost posebnih biblioteka koje bi bile opskrbljene filmskom literaturom i literaturom o filmu. Djelovanje takvih specijaliziranih biblioteka ne bi smjelo biti ograničeno samo na Zagreb ili veće gradove u Hrvatskoj, već i na brojna manja mjesta u kojima postoje kino-klubovi ili klubovi prijatelja filma. Na tom planu bit će od velike koristi uska suradnja s "Filmotekom 16" i filmotekama u unutrašnjosti, koje se bave posudbom uskog filma. Za razvijanje i unapređivanje te djelatnosti bit će potrebno da se organiziraju povremene izložbe literature o filmu i filmskoj djelatnosti.

Kino-savez i kino-klubovi su dužni da u svojoj budućoj orijentaciji vode računa o organizaciji većeg broja seminara s područja filma kao stvaralačkog akta i s područja filma kao sredstva umjetničkog izraza. Tom aktivnošću se bave organizacije Prosvjetnog sabora Hrvatske: Kulturno-prosvjetna vijeća, narodna i radnička sveučilišta, a u posljednjih nekoliko godina daju izvjesna obaviještenja o filmu i filmskoj kulturi u školama. No sve to je u veoma skromnom obimu s jedne strane zbog toga što dio predavača ne pridaje dovoljno značaja toj materiji, a s druge strane i zato što sami predavači nisu dovoljno upućeni u tu materiju. Upravo ta činjenica još više obavezuje naš Savez da i dalje organizira seminare: kako za ljubitelje filma, tako i za sve one koji će o filmu govoriti drugima - dakle za nastavnike.

U dosadašnjem radu bili smo mnogo okrenuti prema onima koji su sami pokazivali veći interes za kino-amaterizam, klubovi su pretežno

okupljali omladinu starijeg uzrasta i odrasle, a zatim smo posvetili veću pažnju pionirima, međutim ostao je nedovoljno obuhvaćen upravo najinteresantniji dio mlade generacije: omladina između 15 i 18 godine. Tom uzrastu trebalo bi posvetiti maksimalnu pažnju. To tim više što nam u taj uzrast sada ulaze one generacije koje su kao pioniri dale lijepe rezultate, pa bi bilo veoma nerazumno da ih sada ispustimo iz domena našeg interesa. Treba koristiti razne oblike organiziranja mlade generacije.

Ono što je posebno značajno u djelatnosti Kino-saveza Hrvatske na širenju kino-amaterizma jeste prodor na selo i u manja mjesta. Naime, godinama je kino-amaterizam bio razvijen samo u gradovima, međutim u posljednjih nekoliko godina se naglo razvija ta djelatnost u manjim mjestima i seoskim naseljima. Centar te aktivnosti na selu redovno su škole. Upravo su nam pioniri kino-amateri malih mjesta osvojili najveća priznanja i u međunarodnoj konkurenciji. Dovoljno je da se ovdje podsjetimo na uspjehe pionira-amatera iz Pitomače, Okučana i drugih manjih mjesta. Budući da većina tih pionira po završetku osnovne škole odlazi u gradove na daljnje školovanje i naukovanje, trebali bismo uspostaviti kontakte s njima u novoj sredini i pomoći im da se i dalje organizirano bave kino-amaterskom djelatnošću.

U svim ovim nastojanjima s pravom i dalje očekujemo puno razumijevanje i pomoć Truštva filmskih radnika Hrvatske, s kojim smo i do sada imali vrlo uspješnu suradnju; zatim filmske industrije, koja nam je povremeno pružala određenu materijalnu pomoć, isto tako u našim nastojanjima pomagala su nas poduzeća koja proizvode filmske materijale i foto-tehniku ("Fotokemika", "Ghetaldus", "Fototrgovina" i dr.). Za popularizaciju naše aktivnosti od posebnog je značaja bila podrška koju nam pruža Radio-televizija i drugarska štampa preko čijih publikacija i emisija su popularizirani naši naponi i uspjesi.

Obzirom na našu spremnost da i dalje ulažemo napore na razvijanju ove djelatnosti, koja je značajna za naš kulturni život u cjelini, očekujemo veću i stalniju pomoć onih faktora kulturnog života naše zemlje kojima je društvo povjerilo društvena sredstva za razvijanje kul-

turnih djelatnosti: sekretarijati za kulturu - republički, gradski i u komunama, kao i pri njima postojeći fondovi za financiranje kulturnih djelatnosti i unapređivanju kinematografije, te druge institucije koje su nas pomagale u organiziranju pojedinih akcija.

I do sada su kino-amateri dobivali povremeno izvjesna sredstva iz tih izvora, koja su nam ponekad bila i jedina financijska pomoć, uz stalnu dotaciju Vijeća narodne tehnike Hrvatske, na čemu smo veoma zahvalni ovim institucijama, a u buduće očekujemo, obzirom na našu razgranatu djelatnost i znatno povećan broj klubova i njihovih članova, da će društvo, preko spomenutih faktora, pružati redovno financijsku pomoć za naš rad. Sredstva koja smo dobivali, trošena su isključivo za funkcionalne i materijalne rashode - za nabavu osnovne opreme: kino-tehničkih uređaja, filmskog materijala, troškovi seminara, tečajeva i susreta. I u buduće će naš rad i akcije biti jedina stavka naših rashoda, te s pravom očekujemo materijalnu pomoć društvene zajednice.

I na kraju nekoliko riječi o osnovnoj orijentaciji Kino-sa-veza.

Smatramo, da će pored unapređivanja svih aktivnosti, koje doprinose razvoju opće kulture, a filmske posebno, osnovno u našem radu i dalje ostati kino-amaterizam - rad na stvaranju amaterskih filmova. Pri tome će naši klubovi voditi računa da je osnovno postići što viši stupanj filmsko-tehničke kulture: rukovanje kamerom i ostalim uređajima što treba da postane sastavni dio upotrebnih sredstava svakog kino-amatera onako kao što se danas svaki pismen čovjek koristi perom, jer ne smijemo zaboraviti da živimo u vijeku visoke tehničke civilizacije kada svaki radni čovjek na svom radnom mjestu mora sve više voditi računa o suvremenim sredstvima rada, pa prema tome i o suvremenim sredstvima bilježenja onoga što se u procesu rada zbiva. Dakle, osnovno je da širimo opću tehničku kulturu sa specifičnim sredstvima filmskog izraza. Pored toga ostat će i dalje briga klubova da se u njihovom klubu njeguje visoki kvalitet amaterskog filmskog izraza.

Naši amateri upravo su na amatersko-umjetničkom filmu postigli lijepe rezultate i nema potrebe da zbog društvenog zadatka širenja ove aktivnosti zapostavimo vrhunsku amatersku djelatnost, jer ona zapravo znači odabiranje onoga što je kvalitetno, ona u isto vrijeme znači i predselekciju budućih stvaralaca umjetničkog filma.

Moramo nastaviti sve one pozitivne tradicije naših kino-amatera koji su velikim entuzijazmom stvarali filmove i našoj filmskoj kulturi osigurali odgovarajuće mjesto unutar Jugoslavije, a možemo kazati i na međunarodnom planu.

Nadamo se da će u perspektivi, koja još više obećaje u materijalnom pogledu, moći postići i veće rezultate, uz punu suradnju i punu pomoć svih društvenih faktora, kao i uz veliki elan članova naše organizacije koji je bio i do sada uvijek prisutan.